

أسئلة وأجوبة عن شهر رمضان
للصغار، ولا يستغني عنها الكبار

**Ramazan Ayı Hakkında
Çocuklar İçin Gerekli Olan ve
Yetişkinlerin de İhtiyaç
Duyacağı Soru ve Cevaplar**

Ramazan Ayı Hakkında Çocuklar İçin Gerekli Olan ve Yetişkinlerin de İhtiyaç Duyacağı Soru ve Cevaplar

Farklı Dillerde İslami İçerik Üreten Hizmet
Derneği

Bismillâhirrahmânirrahîm

Önsöz

Hamd, Ramazan ayını (bizlere) bahşeden ve onu diğer aylar ve günlerden birçok faziletle üstün kılan Allah'a mahsustur. Salat ve selam, Muhammed b. Abdullah'a, ailesine ve ashabına olsun. Bundan sonra:

Bu, Ramazan ayıyla ilgili çocuklar için hazırlanmış soru ve cevaplardan oluşan bir eserdir. Ancak yetişkinler de bunlara ihtiyaç duyar. Bu eserde Ramazan ayıyla ilgili yapılması farz olanlar, müstehap olanlar ve uygun görülen davranışlar yer almaktadır. Eğitimci olan kimseler, bunlardan dilediğini çocuğun yaşına ve durumuna uygun olanları seçebilir.

Sahabe-i Kiram -radiyallahu anhum- bu ibadete alışmaları için küçük yaştaki çocuklarına oruç tuttururlardı.

Rubeyyi' bint Muavviz b. Afrâ -radiyallahu anha-
'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:
Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ
sabahı Medine civarındaki ensar köylerine bir
münadi gönderdi:

«مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ، وَمَنْ كَانَ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيَتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ»

«Kim oruçlu olarak sabahladıysa orucunu
tamamlasın, kim de oruçlu olmadan sabahladıysa
günün geri kalanını (yine de) oruçlu geçirsin.»
Bundan sonra biz o günü oruçlu geçirirdik ve
Allah'ın izniyle küçük çocuklarımızı da oruç
tuttururduk. Camiye gidip onlara yünden
oyuncaklar yapardık. İçlerinden biri yemek için
ağladığında, onu iftar vaktinde kendisine verirdik.
(Hadisi Buhârî: 1960 ve Müslim, 1136 rivayet etmiş
olup, lafız Müslim'e aittir.)

Bu hadiste, sahabelerin çocuklar için boyalı
yünlerden oyuncaklar yaptıkları, içlerinden biri
yemek için ağladığında, iftar vaktine kadar
oyalanması için ona bu oyuncaklar verildiği
aktarılmıştır. Bu, çocukları ibadete teşvik etmek ve
alıştırmak amacıyla yapıldı.

Şuna dikkat edilmelidir ki, eğer çocuk çok fazla
zorlanacak duruma gelirse, orucu tamamlaması
konusunda ısrar edilmemelidir. Çünkü bu durum
onun ibadetten soğumasına, yalan söylemesine
veya sağlık açısından olumsuz sonuçlara yol

açabilir. Zira o henüz dinen sorumlu (mükellef) biri değildir. Bu sebeple bu konuya dikkat edilmeli ve çocuğa oruç konusunda aşırı baskı yapılmamalıdır.

Faydanın tamamlanması açısından, büyüklerin bilmesi gereken ve çocuklara öğretim sırasında kaçınılması gereken meseleleri de zikrettik. Bunlara metin içinde şu şekilde parantez içinde dikkat çektik: (Yetişkinler için)

Yüce Allah'tan bu eseri hayırlara vesile kılmasını ve kabul etmesini dileriz.

Sorular ve Cevaplar

Ramazan Ayı Nedir?

Cevap: Ramazan ayı, yılın en faziletli ayıdır. Hicri yılın dokuzuncu ayıdır ve bu ayda oruç tutmak, İslam'ın beş temel şartından biridir.

İbni Ömer -radiyallahu anhumah-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالْحَجِّ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ»

«İslam dini beş esas üzerine bina edilmiştir: Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın kulu ve rasûlü olduğuna şهادet etmek, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, hacca gitmek ve Ramazan

orucunu tutmaktır.» (Buhârî: 8, Müslim: 16 rivayet etmiştir.)

Ramazan Ayında Oruç Tutmak Farz Mıdır?

Cevap: Evet, İslam'ın şartlarından biri olan Ramazan ayında oruç tutmak farzdır.

Delili: Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ)

(Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere yazıldığı gibi, size de yazılmıştır.) [Bakara Suresi: 183. Ayet]

(كُتِبَ عَلَيْكُمُ،)

(Size de yazıldı)

Üzerinize farz kılındı.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ)

(Öyle ise sizden Ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun.) [Bakara Suresi: 185. Ayet]

Oruç Nedir?

Cevap: Oruç, Allah Teâlâ'ya ibadet etmek amacıyla, imsak vakti ile Güneş'in batımı arasında niyet ederek yemek yemekten, içmekten ve orucu bozan diğer şeylerden uzak durmaktır.

Delili: Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتُمُوا الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ﴾

(Şafağın aydınlığı gecenin karanlığından ayırt edilinceye (tan yeri ağarınca) kadar yiyin, için. Sonra da akşama kadar orucu tam tutun.) [Bakara Suresi: 187. Ayet]

Yani; fecrin beyazlığı, gecenin karanlığından ayrılıp gerçek fecrin doğuşu size netleşinceye kadar gece boyunca yiyin, için. Sonra fecrin doğuşundan Güneş'in batışına kadar orucu bozan şeylerden uzak durarak orucu tamamlayın.

Ramazan Ayının Faziletleri Nelerdir?

Cevap: Birçok fazileti vardır, bunlardan bazıları şunlardır:

1- Bu, Kur'an'ın indirildiği aydır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى
وَالْفُرْقَانِ﴾

(Ramazan ayı; insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur'an'ın indirildiği aydır.)
[Bakara Suresi: 185. Ayet]

2- Cennet'in kapıları bu ayda açılır.

3- Cehennem'in kapıları bu ayda kapatılır.

4- Bu ayda şeytanlar zincire vurulur ve bağlanır; bu yüzden Müslümanları aldatmada, diğer zamanlarda ulaşabildikleri etkiye bu ayda ulaşamazlar.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِذَا دَخَلَ رَمَضَانُ فَتُحْتَفَتُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ، وَسُلِّسَتْ الشَّيَاطِينُ»

«Ramazan girdiği vakit, Cennet'in kapıları açılır, Cehennem'in kapıları kapatılır ve Şeytanlar zincire vurulur.» (Buhârî 3277 ve Müslim 1079 rivayet etmiştir.)

5- Çünkü bu ayda, bin aydan daha hayırlı olan Kadir Gecesi vardır. Kim bu geceyi iman ederek ve sevabını Allah'tan umarak ibadetle geçirirse büyük bir kazanç elde eder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾

(Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.)

[Kadir Suresi: 3. Ayet]

6- Çünkü Allah Teâlâ, bu ayı, kendisine yaklaştıran en büyük ve en faziletli ibadetlerden biri olan orucu farz kılmakla özel kılmıştır.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Ben Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle söylediğini işittim:

«قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصَّيَّامَ، هُوَ لِي، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، فَوَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَخُلْفَةٌ فَمِ الصَّائِمِ؛ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ»

«Allah -Azze ve Celle- şöyle buyurmuştur: Âdemoğlunun her ameli kendisi içindir; ancak oruç benim içindir ve onun mükâfatını ben vereceğim. Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu Kıyamet Günü'nde Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.» (Buhârî: 1904, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

«Oruçlunun ağız kokusu» Yani; açlıktan dolayı ağız kokusunun değişmesi anlamına gelir.

7- Kim Allah rızası için Ramazan orucunu tutar ve gecesinde namaz kılsa geçmiş günahları bağışlanır.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında oruç tutarsa, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 38 ve Müslim: 760 rivayet etmiştir.)

Hadis:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında gece namazı kılarsa, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 37 ve Müslim: 759 rivayet etmiştir.)

«İman ederek» yani; Allah'a iman ederek ve bunun Allah -Subhânehû ve Teâlâ- tarafından bir farz olduğunu bilerek demektir.

«Allah rızası için» Yani; gösteriş olmadan veya ihlase aykırı başka şeylerden uzak, ecir ve mükâfatı Allah Teâlâ'dan beklemek demektir.

8- Ramazan ayında yapılan umrenin sevabı haccın sevabı ile aynıdır.

İbni Abbas -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَقْضِي حَجَّةً، أَوْ حَجَّةً مَعِيَ»

«Ramazan ayında yapılan umre bir hacca yahut benimle yapılmış bir hacca denktir.» (Buhârî: 1863 ve Müslim: 1256 rivayet etmiştir.)

«Bir hacca bedeldir» yani, sevabı bir hac sevabına eşittir.

9- Kim Ramazan ayında bir oruçluya yemek yedirse, ona o oruçlunun sevabı kadar sevap yazılır.

Zeyd b. Hâlid el-Cühenî -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا»

«Kim bir oruçluyu iftar ettirirse, oruçlu kadar sevap kazanır. Oruçlunun sevabından da hiçbir şey eksilmez.» (Tirmizî: 807 ve İbn Mâce: 1746 rivayet etmiştir.)

10- Allah Teâlâ'nın Ramazan ayının her gecesinde Cehennem'den azat ettiği kulları vardır.

Câbir b. Abdullah -radiyallahu anhumâ-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ لِلَّهِ عِنْدَ كُلِّ فِطْرِ عِتْقَاءَ وَذَلِكَ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ»

«Şüphesiz her iftar vaktinde Allah tarafından (Cehennem ateşinden) azat edilenler vardır. Bu

(azat etme işlemi Ramazanda) her gece olur.» (İbn Mâce: 1643 rivayet etmiştir.)

11- Ramazan ayında oruç tutmak, büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde, önceki Ramazan'dan bu yana işlenen küçük günahlara kefaret olur.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ»

«Beş vakit namaz, bir cuma ile diğer cuma arası ve bir Ramazan ile diğer Ramazan arası; büyük günahlardan sakınıldığı sürece, aralarındaki (küçük) günahlara kefaret olur.» (Müslim: 233 rivayet etmiştir.)

Büyük günahlar için tövbe etmek gerekir.

Genel olarak naslar; Ramazan ayının ibadet, iyilik, cömertlik, merhamet, mağfiret ve Cehennem ateşinden kurtuluş ayı olduğunu göstermektedir.

Orucun Faziletleri Nelerdir?

Cevap: Orucun faziletlerinden bazıları şunlardır:

1- Allah'ın ona diğer amellerinden daha özel bir mükâfat vermesi.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ، فَإِنَّهُ لِي، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ»

«Oruç dışında âdemoğlunun her ameli kendisi içindir. Oruç tutması benim içindir ve onun mükâfatını ben vereceğim.» (Buhârî: 1904, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

2- Oruç kalkandır, yani ateşten korunma ve örtüdür.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«الصِّيَامُ جُنَّةٌ»

«Oruç kalkandır.» (Buhârî: 1904, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

3- Oruçlunun nefesinin kötü kokusu -ki bu ağızdan gelen kötü kokunun bir sonucudur- Allah katında misk kokusundan daha hoştur.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَخُلُوفٌ فِيمَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ»

«Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin ederim ki, oruçlunun ağız kokusu, Kıyamet Günü'nde Allah katında misk kokusundan daha güzeldir.» (Buhârî: 1894, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

4- Oruçlunun iki sevinci vardır.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ حِينَ يُفْطِرُ، وَفَرْحَةٌ حِينَ يَلْقَى رَبَّهُ»

«Oruçlu için iki sevinç anı vardır. Birisi; iftar ettiği zaman, diğeri de orucunun sevabıyla Allah'a kavuştuğu andır.» (Buhârî: 1904, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

5- Cennet'te sadece oruçluların girebileceği bir kapı vardır.

Sehl -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ: الرَّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، يُقَالُ: أَيْنَ الصَّائِمُونَ؟ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ»

«Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır ki, kıyamet günü o kapıdan ancak oruçlular girecek, onlardan başka kimse giremeyecektir. (O gün) Oruçlular nerede? diye seslenilir. Onlar da kalkıp

girerler ve o kapıdan onlardan başkası asla giremez. Oruçlular girince o kapı kapanır ve bir daha oradan kimse giremez.» (Buhârî: 1896, Müslim: 1152 rivayet etmiştir.)

6- Oruçlunun duası reddedilmez.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ؛ - ومنهم- الصَّائِمُ حَتَّى يُفْطَرَ»

«Üç kimsenin duası reddedilmez: -onlardan birisi- İftar edinceye kadar oruçlu kimsenin duasıdır.» (Tirmizî: 3598 rivayet etmiştir.)

Oruç Tutmanın Hikmeti ve Faydası Nedir?

Cevap: Orucun pek çok büyük hikmeti vardır, bunlardan bazıları şunlardır:

1- Allah Teâlâ'nın zikrettiği en büyük hikmetlerden biri de, bunun takvaya vesile olmasıdır. Takva ise, Allah Teâlâ'nın emrettiklerini yapmak, yasakladıklarını terk etmektir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

(Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz

kılındığı gibi, size de farz kılınmıştır.) [Bakara Suresi: 183. Ayet]

2- Oruç, insana her şeyin temeli olan sabrı öğretir. Sabır üç kısımdır: Allah'a itaat edip onu yerine getirinceye kadar sabretmek, Allah'a isyan etmekten kaçınıp onu terk edinceye kadar sabretmek ve takdir edilenlere karşı sabretmek.

3- Ramazan ayında oruç tutmanın faydalarından biri de toplumun tamamında Allah -Azze ve Celle-'ye ibadetin izhar edilmesidir. Öyle ki Doğu'dan Batı'ya kadar bütün Müslümanlar bu ayda hep beraber oruç tutarlar.

4- İbadet ve itaate, özellikle oruca alışmak.

5- Allah Teâlâ'nın rızasını elde etmek için bazı şeyleri terk etmeye alışmak.

6- Oruçlu kişi, Allah'ın kendisine olan nimetini hisseder. Yeme ve içme de bu nimetlerdendir.

7- Oruç, oruç tutan kimseye zayıf, fakir ve yoksulların halini hissettirir ve onlara merhamet duymasını sağlar; çünkü kendisinde açlığın verdiği acıyı hisseder.

8- Oruç, Şeytan'ın vesvesesinin etkisini zayıflatır.

9- Oruç, ihlâs ve Allah'ın gözetimi altında olma bilinciyle bir terbiyedir; çünkü oruç tutanı yemekten ve içmekten alıkoyan kimse yoktur, onu

bundan alıkoyan sadece Allah Teâlâ'nın gözetiminde olduğunu bilmesidir.

10- Oruç, doktorların da belirttiği gibi vücuda sağlık ve kuvvet verir.

Orucu Bozan Şeyler Nelerdir?

Cevap: 1- Ramazan ayında gündüz vakti bilerek yemek veya içmek. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ)

(Sonra da akşama kadar orucu tam tutun.)

[Bakara Suresi: 187. Ayet]

Unutarak yiyip içen kimsenin orucu sahihtir. Oruçlu olduğunu hatırladığı veya kendisine hatırlatıldığı takdirde yemeyi bırakması gerekir. Zira Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ نَسِيَ وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ، أَوْ شَرِبَ؛ فَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ»

«Sizden biriniz unutarak bir şey yer veya içerse, orucunu tamamlasın. Çünkü onu Allah yedirmiş ve içirmiştir.» (Buhârî: 1933, Müslim: 1155 rivayet etmiştir.)

2- Kasıtlı kusma, mideden yiyecek veya içeceğin ağız yoluyla kasıtlı olarak dışarı atılmasıdır. Ancak, kasmaya engel olamaz ve bu kendisinden istemsizce çıkarsa, orucunu etkilemez.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ ذَرَعَهُ الْقِيءُ فَلَيْسَ عَلَيْهِ قَصَاءٌ، وَمَنْ اسْتَقَاءَ عَمْدًا فَلَيْقُضِ»

«Kim elinde olmayarak kusarsa o orucu kaza etmesi gerekmez. Bile bile kusan kimse ise orucunu kaza etsin.» (Tirmizî: 720 rivayet etmiştir.)

«Kim elinde olmayarak kusarsa» Yani; kendi isteği dışında elinde olmadan kusarsa demektir.

3- Riddet ve küfür. Çünkü bunlar ibadete aykırıdır ve Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ﴾

(Eğer Allah'a ortak koşarsan, bilmiş ol ki yaptıkların boşa gider.) [Zümer Suresi: 65. Ayet]

4-Hacamat, ciltten kan çıkartılmasıdır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«أَفْطَرَ الْحَاجِمُ وَالْمَحْجُومُ»

«Hacamat yapanın da yaptıranın da orucu bozulmuştur.» (Ebû Dâvûd: 2367 rivayet etmiştir.)

Kan bağıışı da hacamat yaptırmak gibidir.

Yaradan, diş çekiminden, burundan gelen kanamalarda ise bir zarar yoktur. Çünkü bunlar hacamat değildir, aynı anlamı da taşımaz.

5- (Yetişkinler için) Oruç, cinsel ilişki veya mastürbasyonla bozulur.

6- ((Yetişkinler için)). Adet veya lohusa kanı gelmesi orucu bozar. Bir kadın adet veya lohusa kanı gördüğünde orucunu bozar ve kaza etmesi gerekir. Zira Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- kadınlar hakkında şöyle buyurmuştur:

«... أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تُصُمْ»

«... Hayız olduğu zaman namaz kılmaz ve oruç tutmazdı öyle değil mi?» (Buhârî: 304 rivayet etmiştir.)

7- Yeme ve içme manasına gelen şeyler — örneğin besleyici enjeksiyonlar veya iğneler gibi.

Orucun Müstehapları Nelerdir?

Cevap: Oruç tutan kimsenin şu hususlara dikkat etmesi müstehap ve sünnettir:

1- Sahur: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«تَسَحَّرُوا؛ فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهَةً»

«Sahur yemeği yiyiniz! Çünkü sahur yemeğinde bereket vardır.» (Buhârî: 1923, Müslim: 1095 rivayet etmiştir.)

Sahur, az veya çok yemekle gerçekleşir; hatta bir yudum su ile bile sahur yapılmış olur. Sahur vakti,

gecenin yarısından başlayarak fecrin (imsak vaktinin) doğuşuna kadar devam eder.

2- Sahuru geciktirmek: Zeyd b. Sâbit -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«تَسَحَّرْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ثُمَّ قُمْنَا إِلَى الصَّلَاةِ، قُلْتُ: كَمْ كَانَ قَدْرُ مَا بَيْنَهُمَا؟ قَالَ: خَمْسِينَ آيَةً»

Biz Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile beraber sahur yemeği yedik. Sonra (sabah) namazına kalktı. Enes b. Malik: Sahur ile sabah namazı arasında ne kadar vakiy vardı? diye Zeyd'e sordum. O da: Elli ayet (okunacak) kadar diye cevap verdi. (Buhârî: 575, Müslim: 1097 rivayet etmiştir.)

«Elli ayet» Sahur vaktinden sabah namazının ezanı okunana kadar geçen sürede elli ayetin okunması demektir. Hadiste sahur yemeğinin fecir (imsak) vaktine az bir vakit kalana kadar geciktirilmesi teşvik edilmektedir.

3- Orucu açmakta acele etmek: Oruçlunun, Güneş'in batışı kesinleştiğinde orucunu açmakta acele etmesi müstehaptır.

Sehl bin Sa'd -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ»

«İnsanlar iftarda acele ettikleri müddetçe hayır üzeredirler.» (Buhârî: 1957, Müslim: 1098 rivayet etmiştir.)

4- Orucu birkaç taze hurma ile açmak: Eğer bulamazsa kuru hurma ile, eğer bunu da bulamazsa birkaç yudum su ile açar.

Enes b. Mâlik -radiyallahu anh-'tan rivayet edildiğine göre:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُفْطِرُ عَلَى رُطَبَاتٍ قَبْلَ أَنْ يُصَلِّيَ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ رُطَبَاتٌ فَعَلَى تَمْرَاتٍ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ حَسَا حَسَوَاتٍ مِنْ مَاءٍ»

«Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- akşam namazını kılmazdan önce birkaç tane taze (yaş) hurma ile orucunu açardı. Eğer taze (yaş) hurma yoksa, birkaç kuru hurma ile orucunu açardı. Birkaç kuru hurma da yoksa, birkaç yudum su içerdi.» (Ebû Dâvûd: 2356 rivayet etmiştir.)

«birkaç yudum su içerdi» anlamı: Üç yudum su içerdi demektir.

Eğer bir kimse iftar vakti geldiğinde orucunu açacak bir şey bulamazsa, kalbinden orucu açmaya niyet etmesi ona yeterli olur.

5- Oruç açarken ve oruçluyken dua etmek.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«ثَلَاثَةٌ لَا تُرَدُّ دَعْوَتُهُمْ: الْإِمَامُ الْعَادِلُ، وَالصَّائِمُ جِينَ يَفْطِرُ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ»

«Üç kimsenin duası reddedilmez: Adil devlet başkanının duası, iftar edinceye kadar oruçlu kimsenin duası ve mazlunun duası.» (Tirmizî: 3598 rivayet etmiştir.)

6- Çok sadaka vermek, Kur'an okumak, oruçlulara iftar ettirmek ve benzeri iyilikler yapmak.

İbn Abbâs -radiyallahu anhumâ-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ، وَكَانَ أَجْوَدُ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيلُ، وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ، فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ، فَلَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ»

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en cömerdi idi. Onun en cömert olduğu anlar da Ramazanda Cebrâîl'in, kendisi ile buluştuğu zamanlardı. Cebrâîl aleyhisselâm, Ramazanın her gecesinde Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile buluşur, (karşılıklı) Kur'an okurlardı. Bundan dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Cebrâîl ile buluştuğunda, esmek için engel tanımayan bereketli rüzgârdan daha cömert davranırdı. (Buhârî: 6, Müslim: 2308 rivayet etmiştir.)

7- Gece namazlarına özen göstermek: Özellikle Ramazan ayının son on gününde.

Âişe -radiyallahu anha-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِزْرَهُ وَاحْتَمَلَ لَيْلَهُ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ»

Ramazan ayının son on günü girdiğinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- geceleri ihya eder, ev halkını uyandırır, ciddiyle ibadete soyunur ve eşleriyle ilişkiyi keserdi. (Buhârî: 2024, Müslim: 1174 rivayet etmiştir.)

«Son on günü girince» anlamı: Ramazan ayının son on günüdür.

«Kemerini sıktı» ifadesi ibadete hazırlanmanın ve ibadet için her zamankinden daha fazla çaba göstermenin kast edildiği kinayeli bir anlatımdır.

«Gecelerini ihya ederdi» ifadesi, gecelerini namazla ve diğer ibadetlerle geçirdiği anlamına gelir.

«Ailesini uyandırırdı» ifadesinin anlamı: Onları geceleyin namaz kılmaları için uyandırırdı demektir.

8 - Umre yapmak.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«فَإِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فَأَعْتَمِرِي، فَإِنَّ عُمْرَةً فِيهِ تَعْدِلُ حَجَّةً»

«Ramazan ayı geldiği zaman umre yap. Çünkü bu ayda yapılan umrenin sevabı hacca denk gelir.» (Buhârî: 1782, Müslim: 1256 rivayet etmiştir.)

9- Kendisine söven kimseye "Ben oruçluyum" demek, insanlara güzel söz söylemek, kötü söz söylememek.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«إِذَا أَصْبَحَ أَحَدُكُمْ يَوْمًا صَائِمًا، فَلَا يَرُفُثُ، وَلَا يَجْهَلُ، فَإِنْ أَمْرُو شَاتَمَهُ، أَوْ قَاتَلَهُ، فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ»

«Sizden biriniz oruçlu olduğu zaman kötü sözler söylemesin ve çirkin hareketlerde bulunmasın. Biri kendisine laf attığı, kötü söz söylediği zaman veya kendisiyle kavga etmek istediğinde ona: "Ben oruçluyum!" desin.» (Buhârî: 1904, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

«Müstehcen sözler söylemesin» ifadesinin anlamı: Kötü ve çirkin sözler söylemesin demektir.

«ve o, cahillik etmez.» Cehalet, hikmetin zıddıdır, söz ve davranışta doğru olanın zıddıdır.

10- Oruçlunun, orucunu açarken şu duayı okuması müstehaptır:

«ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»

«Susuzluk gitti, damarlar nemlendi ve inşallah ecir hâsıl oldu.» (Ebû Dâvûd: 2357 rivayet etmiştir.)

Orucun Mekruhları Nelerdir?

Cevap: Orucu bozabilecek veya oruçlunun sevabını azaltabilecek bazı şeyleri yapmak mekruhtur. Bunlar şunlardır:

1- Ağza su alıp ağzı çalkalamayı ve burna su çekmeyi abartmak.

Suyun mideye kaçmasından endişe ederek Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بَالِغٌ فِي الْإِسْتِنْشَاقِ، إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَائِمًا»

«Oruçlu değilken burnuna suyu çokça çek.» (Ebû Dâvûd: 2366 rivayet etmiştir.)

2- Balgamın yutulması. Balgam, kişinin tükürdüğü sıvı veya mukustur. Çünkü bu, mideye ulaşır ve insan onunla dinçlik kazanır, ayrıca bu eylemden kaynaklanan iğrenme ve zarar da vardır.

3- İhtiyaç olmadan yemeğin tadına bakmak: Eğer ihtiyaç duyuyorsa, örneğin açlık yapıyorsa, tuzunu ve benzeri şeyleri tatması gerekiyorsa, bunların boğazına kaçmamasına dikkat ettiği sürece bunda bir sakınca yoktur.

4- Gündüz çok uyumak, vakit öldürmek, boş konuşmak ve hareket etmek. Yapılması gereken, günü ibadetlerle değerlendirmektir.

5- (Büyükler için) Öpüşmek, şehveti kabaran ve kendine güveni olmayan kimse içindir. Oruçlunun hanımını öpmesi mekruhtur. Çünkü boşalma veya cinsel ilişki ile orucun bozulmasına yol açacak bir arzu uyandırabilir. Orucunun bozulmayacağından emin ise bir sıkıntı yoktur.

6- (Yetişkinler için) Cinsel ilişkiyi düşünmek veya şehveti uyandıracak şeyler konuşmak.

Ramazan Ayında Mazeretsiz Orucu Bozmanın Hükmü Nedir?

Cevap: Ramazan ayında bir Müslüman, özürsüz olarak bir gün orucunu bozarsa, Allah'a tövbe edip bağışlanma dilemelidir. Çünkü bu çok büyük bir günah ve çok büyük bir kötülüktür. Tövbe ve istiğfarın yanı sıra bozduğu oruçları da Ramazan ayından sonra kaza etmelidir.

Ramazan Ayında Kimlerin Gündüz Orucunu Bozmaları Mazur Görülebilir Ve Ne Yapmalıdırlar?

Cevap: Birinci durum: Bir kimse oruç tutmasına engel olan bir hastalığa sahip olursa, yolculukta bulunursa, hamile veya emziren bir kimse olursa ve kendisi veya bebekleri için endişe ederse, orucu bozmayı meşru kılan başka bir mazereti varsa

orucunu bozabilir ve Ramazan ayından sonra bu günleri kaza etmesi gerekir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ﴾

(Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar.) [Bakara Suresi: 184. Ayet]

Anlamı: Sizden kim hasta olup da oruç tutmakta zorluk çekiyorsa veya yolculukta ise, o kişi orucunu bozabilir; sonra bozduğu günlerin sayısınca kaza eder.

İkinci durum: Eğer kişinin hastalığı iyileşmesi mümkün olmayan, sürekli ve kalıcı bir hastalıksa - ya da oruç tutmaya güç yetiremeyen yaşlı kimse de bu durumdadır-, bu kimselerin oruçlarını kaza etmesi gerekmez; çünkü buna güçleri yoktur. Ancak her gün için bir yoksulu doyuracak şekilde fidye vermeleri gerekir. Her gün için yarım sâ yiyecek verirler. Bir sâ yaklaşık olarak 3 kilogramdır.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامَ مِسْكِينٍ﴾

(Oruca gücü yetmeyenler ise bir yoksul doyumu fidye verir.) [Bakara Suresi: 184. Ayet] İbn Abbas -radiyallahu anhum- bu ayet hakkında şöyle demiştir: (Nesh edilmemiştir. Oruç tutamayan ihtiyar bir adam ve ihtiyar bir kadındır,

her gün için bir fakiri doyururlar.) (Buhârî: 4505 rivayet etmiştir.)

Kazaya Kalan Oruçları Ne Zaman Tutmalıdır?
Kazaya Kalan Oruçlarını Bir Sonraki Ramazana
Ertelediye Ne Yapması Gerekir?

Ramazan ayında meşru bir mazeretten dolayı orucunu bozan kimse, Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın şu emrine uyarak orucunu kaza etmelidir:

(وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ)

(Sizden kim hasta, ya da yolculukta olursa, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutar.) [Bakara Suresi: 185. Ayet]

Aynı yıl içerisinde kaza etmesi ve bir sonraki Ramazandan sonraya bırakmaması gerekir. Bu konuda Âişe -radiyallahu anha- şöyle demiştir: Benim Ramazanda tutamayıp kazaya kalan oruçlarım olurdu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile meşgul olduğum için bu oruçları ancak şaban ayında kaza edebiliyordum. (Buhârî: 1950, Müslim: 1146 rivayet etmiştir.)

«Ben onu ancak şaban ayında kaza edebiliyordum.» sözü, bir sonraki Ramazan başlamadan önce kaza edilmesi gerektiğine delildir.

Fakat eğer kazasını bir sonraki Ramazandan sonraya bırakırsa; Allah'tan af dilemeli, O'na tövbe etmeli, yaptıklarından pişmanlık duymalı ve bu

günü kaza etmelidir. Çünkü kazanın sorumluluğu gecikmeyle düşmez; bu sebeple (oruç tutmayan kimse) bu günü bir sonraki Ramazan'dan sonra bile olsa kaza eder.

Farz Orucun Adapları Nelerdir?

Cevap: Bunlardan bazılarını zikredeceğiz. Bu edepler her zaman gereklidir. Fakat Ramazan ayında ve oruçlu kimse için daha da önem kazanır:

1- İtaat ve farzları yerine getirmek, namazı vaktinde ve cemaatle kılmak bu kapsamda değerlendirilir.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾

(Şüphe yok ki namaz, belirli vakitlerde Müminler üzerine farz kılınmıştır.) [Nisâ Suresi: 103. Ayet]

2- Oruçlunun, Allah ve Rasûlü'nün haram kıldığı; yalan söylemek, gıybet, dedikodu, hile, müzik dinlemek, diğer bütün günah ve haramlardan uzak durması gerekir.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ
وَشَرَابَهُ»

«Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehaleti terk etmezse, Allah'ın onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur.» (Buhârî: 1903 rivayet etmiştir.)

Hadiste geçen «Zûr» ifadesi; yalan söylemek, haktan sapmak, batıl iş yapmak demektir.

«Allah'ın ihtiyacı yoktur» ifadesi; Allah Teâlâ'nın o kimsenin orucuna değer vermemesi ve onu kabul etmemesi demektir. Ancak bu, orucu terk etmesinin emredildiği anlamına gelmez; Bilakis yalan söze söylemekten sakındırmak anlamına gelir.

Oruçlunun Yapması Mubah Olan Şeyler Nelerdir?

Cevap: Âlimlerin mubah olduğunu beyan ettikleri birkaç şey vardır, bunlardan bazıları şunlardır:

- 1- Yıkanmak ve su ile serinlemek.
- 2- Misvak kullanmak.
- 3- Aşırıya kaçmadan gargara yapmak ve burna su çekmek.
- 4- Tahlil için bir miktar kan vermek.

5- Göz ve kulak damlası kullanmak.

6- Besin değeri olmayan tedavi edici iğne kullanmak.

7- İhtiyaç halinde, yutmadan, sonra tükürmek şartıyla, yemeği tatmak.

8- Parfüm kullanmak ve güzel kokular koklamak.

9- Gözlere sürme çekmek.

Ramazan Ayında Teravih Namazının Fazileti Nedir?

Cevap: Ramazan geceleri kılınan ve teravih olarak bilinen namazın fazileti çok büyüktür.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında gece namazı kılarsa, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 37 ve Müslim: 759 rivayet etmiştir.)

«İman ederek» Yani; Allah'a ve bunun Allah - Subhânehû ve Teâlâ- tarafından bir farz olduğuna iman ederek demektir.

« mükâfatını bekleyerek » Yani; gösteriş olmadan veya ihlusa aykırı başka şeylerden uzak, ecir ve mükâfatı Allah Teâlâ'dan bekleyerek demektir.

Gecenin tamamında namaz kılmış gibi sevap elde etmek için imam teravihi bitirinceye kadar cemaatle birlikte teravih namazını kılmaya gayret göstermelidir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كُتِبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ»

«Kim imamla beraber namaz bitene kadar (teravih) namazını kılsa, o kimseye bütün gece namaz kılmış gibi sevap yazılır.» (Tirmizî: 806 rivayet etmiştir.)

Ramazanın Son On Günü ve Kadir Gecesi'nde Yapılması Tavsiye Edilen Şeyler Nelerdir?

Cevap: Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem- ramazan ayının son on gününde diğer zamanlarda yapmadığı bir şekilde çaba gösterirdi ve bu on günde Kadir Gecesi'ni arardı. Bu on günde yapılması tavsiye edilen bazı amelleri şöyle zikredebiliriz:

1- O gecede çokça ibadet edilmelidir.

Âişe -radiyallahu anha-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِنْزَرَهُ، وَأَحْيَا لَيْلَهُ، وَأَيَّقَطَ أَهْلَهُ»

«Ramazan ayının son on günü girdiğinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- geceleri ihya eder, ev halkını uyandırır, ciddiyetle ibadete soyunur ve eşleriyle (cinsel) ilişkiyi keserdi.» (Buhârî: 2024 ve Müslim 1174 rivayet etmiştir.)

“Ve kemerini sıktı” sözü, ibadete hazırlanmanın ve bu yolda her zamankinden daha fazla çaba göstermenin mecazi anlatımıdır.

Yine Âişe -radiyallahu anha-'dan rivayet edildiğine göre:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَجْتَهِدُ فِي الْعَشْرِ الْآخِرِ مَا لَا يَجْتَهِدُ فِي غَيْرِهِ»

«Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- son on gecede, başka hiçbir zamanda olmadığı kadar çok gayret ederdi.» (Müslim: 1175 rivayet etmiştir.)

Kadir Gecesi, Ramazan ayının son on gecesindedir. Bu nedenle bir Müslüman, Kadir Gecesi'ne ulaşabilmek için bu on gecenin tamamını değerlendirmelidir. İbn Abbas -radiyallahu anhuma-'dan rivayet edildiğine göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«الْتَمِسُوهَا فِي الْعَشْرِ الْآخِرِ مِنْ رَمَضَانَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ»

«Kadir gecesini Ramazanın son on gecesinde arayın.» (Buhârî: 2021 rivayet etmiştir.)

2- Kadir Gecesi'ni ihya etmek.

Ebû Hureyre -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında Kadir Gecesi'ni ihya ederse, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 1901 ve Müslim: 760 rivayet etmiştir.)

3- Camide itikâfa girmek.

Âişe -radiyallahu anha-'dan rivayet edildiğine göre şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْتَكِفُ فِي الْعَشْرِ الْأَوَّلِ مِنْ رَمَضَانَ»

«Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazanın son on gününde itikafa girerdi.» (Buhârî: 2033 ve Müslim: 1172 rivayet etmiştir.)

İtikâf: İbadet için camide kalmak, insanlarla meşgul olmaktan uzaklaşmak, kalbi dünya işlerinden arındırmak ve yalnızca Allah - Subhânehû ve Teâlâ- ile meşgul olmaktır.

Kadir Suresi'ni Oku Ve Tefsirini Yap:

Cevap: Bismillâhirrahmânirrahîm

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۝ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۝ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ۝ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ﴾

(Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik. 1

Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen ne bileceksin? 2

Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır. 3

Melekler ve Ruh (Cebrâîl) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner dururlar.

4

O fecrin doğuşuna kadar bir esenliktir.)
[Kadir Suresi: 1-5. Ayetler]

Tefsiri:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾

(Şüphesiz, biz onu (Kur'an'ı) Kadir Gecesi'nde indirdik.)

[Kadir Suresi: 1. Ayet] Biz Kur'an'ı bir bütün hâlinde dünya semasına indirdik; tıpkı onun indirilişine, Ramazan ayının Kadir Gecesi'nde Peygamber Efendimiz'e -sallallahu aleyhi ve sellem- indirmeye başlamamız gibi.

﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ﴾

(Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen ne bileceksin?)

[Kadir Suresi: 2. Ayet] -Ey Peygamber!- Bu gecede bulunan hayır ve bereketi biliyor musun?!

﴿لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾

(Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır.)

[Kadir Suresi: 3. Ayet] Bu gece, büyük hayırların gecesidir. İman ederek ve sevabını umarak ibadet edenler için bin aydan daha hayırlıdır. Bu gece mübarek bir gecedir. Bu gecede yapılan bir iyilik, bin aydan daha hayırlıdır.

﴿تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾

(Melekler ve Ruh (Cebrâîl) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner dururlar.)

[Kadir Suresi: 4. Ayet] O gece, melekler ve Cebrâîl -aleyhisselam- Rableri Allah -Subhânehû ve Teâlâ-'nın izniyle, o sene için Allah'ın takdir ettiği, rızık, ölüm, doğum veya bunların dışındaki her iş için inerler.

﴿سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾

(O fecrin doğuşuna kadar bir esenliktir.)

[Kadir Suresi: 5. Ayet] Bu mübarek gece, başlangıcından fecrin doğuşuna kadar bütünüyle hayırlı bir gecedir.

Fıtır Sadakası (Fitre) Nedir Ve Hükümü Nedir?

Cevap: Ramazan ayının sonunda İslam'ın farz kıldığı bir sadakadır.

Fıtır sadakası, büyük-küçük, erkek-kadın her Müslüman üzerine vaciptir. Bir Müslüman bu sadakayı hem kendi adına hem de nafakasını sağladığı kimseler -eş ve çocuklar gibi- adına verir.

İbn Ömer -radiyallahu anhum- 'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ، عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ، وَالذَّكَرِ وَالْأُنْثَى، وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ»

«Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fıtır sadakasını hurmadan bir sâ', arpadan bir sâ' olarak Müslüman erkek-kadın, hür-köle, büyük-küçük herkes üzerine farz kılmıştır.» (Buhârî: 1503 ve Müslim: 984 rivayet etmiştir.)

Fıtır sadakası, o beldede yaygın olarak tüketilen yiyeceklerden -pirinç ve benzeri gibi- verilir. Bunu vermek için en iyi zaman, bayram sabahı, bayram namazından öncedir. Bayramdan bir veya iki gün

önce verilmesi de caizdir. Bir kişi için verilecek fitrenin miktarı yaklaşık olarak 3 kilodur.

Fıtır Sadakasının Farz Olmasının Hikmeti Nedir?

Cevap: Buna örnek olarak şunlar sayılabilir:

1- Oruçlunun oruçlu iken yapmış olduğu her türlü boş ve çirkin sözlerden arındırılması.

2- Bayram günü yoksul ve ihtiyaç sahiplerinin başkalarından bir şey istemelerine gerek kalmamasını sağlamak, onları sevindirmek; böylece bayramı toplumun tüm kesimleri için sevinç ve neşe günü hâline getirmek. İbn Abbas - radiyallahu anhumâ- şöyle demiştir:

«فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ طَهْرَةً لِلصَّائِمِ مِنَ اللَّغْوِ وَالرَّفَثِ وَطُعْمَةً لِلْمَسَاكِينِ»

«Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fıtır sadakasını oruçlu için boş ve müstehcen sözlerden arınma, bayram günü fakirlerin yemeği olması için farz kıldı.» (Ebû Dâvûd: 1609 rivayet etmiştir.)

3- Fıtır sadakasında Allah'ın kula Ramazan ayını oruç ve ibadetle tamamlamayı nasip etmesi nimetine karşı şükür ifadesi vardır; bu mübarek ayda tutulan oruç, kılınan namaz ve diğer salih amellerin bir şükrüdür.

4- Fıtır sadakasını belirlenen vaktinde hak sahiplerine vermekle büyük sevap ve ecir kazanılır.

Bayramın Sünnetleri Nelerdir?

Cevap: Bayram, İslâm'da Allah'ın lütuf ve rahmetine duyulan sevincin bir tezahürüdür. Bir Müslümanın bayram gününde yaptığı sünnetler arasında şunlar yer alır:

1- Bayram namazına çıkmadan önce gusül almak.

«Muvatta» ve diğer kitaplarda sahih olarak nakledildiğine göre Abdullah b. Ömer -radiyallahu anhuma- Ramazan Bayramı günü namazgâha gitmeden önce gusül alırdı. («Muvatta Mâlik» 1/177)

2- Ramazan Bayramı namazına çıkmadan önce bir şey yemek. Bir kaç hurma yemeden namaza çıkmamalıdır. Enes b. Mâlik -radiyallahu anh- şöyle demiştir:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَغْدُو يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّى يَأْكُلَ تَمْرَاتٍ.. وَيَأْكُلُهُنَّ وَثَرًا»

«Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan Bayramı günü hurma yemeden dışarı çıkmazdı ve tek sayıda hurma yerdı.» (Buhârî: 953 rivayet etmiştir.)

3- Bayram tekbirleri.

Ramazan Bayramı tekbirinin vakti; Ramazan Bayramı gecesı, yani: -Ramazan ayının son gecesı Güneş battıktan sonra- imamın bayram namazına başlamasına kadar devam eder.

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

{وَلْتَكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ}

(Bütün bunlar, sayıyı tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine karşılık Allah'ı tekbir/tazim etmeniz, şükretmeniz içindir.)

[Bakara Suresi: 185. Ayet]

4- Tebrikleşme: Bayram adabından biri, insanların birbirleriyle güzel tebriklerde bulunmalarıdır; kullanılan ifadeler ne olursa olsun, mesela biri diğerine "Allah bizden de sizden de kabul etsin" veya "Bayramınız mübarek olsun" gibi tebrik ifadelerini kullanmaları da yer alır.

Cübeyr b. Nufeyr -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashabı bayram günü bir araya geldiklerinde birbirlerine: "Bizden de, sizden de kabul edildi" derlerdi. «Fethu'l-Bârî» de (2/446) aktarıldığı üzere Mehâmilî rivayet etmiştir. İbn Hacer şöyle demiştir: İsnadı hasendir.)

5- İki bayramda da giyinip kuşanmak:

Ömer b. el-Hattâb -radiyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«يا رسول الله، إني رأيت عطارداً يبيع حُلَّةً من ديباج، فلو اشتريتها فلبستها للوفود وللعبيد؟»

"Ya Rasûlallah! Pazarda ipekten elbise satan birini gördüm. Bunu satın alsan da bayram günleri ve heyetleri karşılamak için giysen." (Buhârî: 948 ve Müslim: 2068 rivayet etmiştir.)

Nafi'den rivayet edildiğine göre: İbn Ömer -radiyallahu anhum- iki bayramda da en güzel elbiselerini giyerdi. (Beyhakî «Sünen-i Kübrâ'da» 6143 rivayet etmiştir.)

6- Namaza bir yoldan gidip, başka bir yoldan dönmek.

Câbir b. Abdullah -radiyallahu anhum- 'dan rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

«كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمٌ عِيدٍ خَالَفَ الطَّرِيقَ»

«Bayram günlerinde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- farklı yollardan gidip dönerdi.» (Buhârî: 986 rivayet etmiştir.)

Şevval Ayında Altı Gün Oruç Tutmanın Fazileti Nedir?

Cevap: Ramazan orucundan sonra şevval ayından altı gün oruç tutmak müstehap bir sünnettir. Bu günlerde oruç tutmada büyük sevap ve büyük mükâfat vardır. Çünkü bu altı günü oruç tutan kimse için bir yıl oruç tutmuş gibi sevap

yazılır. Nitekim Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ، ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِنًا مِنْ شَوَّالٍ، كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ»

«Kim, Ramazan orucunu tutar ve onun ardından şevval ayında da altı gün oruç tutarsa, bütün seneyi oruç tutmuş gibi olur.» (Müslim: 1164 rivayet etmiştir.)

Ramazan Bize Ne Öğretti? Ramazandan Sonra Ne Olmalı?

Cevap: Bu soruyu cevaplayarak yazımızı sonlandırıyoruz. Oruç, İslam'ın en büyük eğitim kurumlarından biridir; Müslümanların onunla terbiye edildiği büyük bir okuldur. Dinin direklerinden ve büyük temellerinden biridir. İşte Ramazan ayında oruç mektebinde kulun öğrendiği bazı dersler ve hikmetler vardır ki, kişi bunlara Ramazandan sonra da devam etmelidir.

Birinci Ders:

Ramazan ayı bize sabrı öğretti ki, sabır en yüce ibadetlerden ve Allah'a yaklaştıran amellerdendir. Kul, yemek ve içmekten sabırla uzak durduğunda, sabır ahlâkını kazanmış olur. Bu ahlâk, tüm hayırların temelidir. Çünkü sabır; itaate sabır, günahlardan uzak durmaya sabır ve acı veren

kaderî musibetlere karşı sabrı kapsar. Yüce Allah sabrın fazileti hakkında şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

(Ancak sabredenlere, hesapsızca/sınırsızca karşılık verilecektir.) [Zümer Suresi: 10. Ayet]

İkinci Ders:

Ramazan ayı bize, Allah Teâlâ'ya ve Rasûlü - sallallahu aleyhi ve sellem-'e emrettikleri ve yasakladıkları hususlarda tam olarak teslim olmayı öğretti. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُمْمِنَةٍ إِذَا قَضَىٰ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا﴾

(Allah ve Rasûlü bir iş hakkında hüküm verdikleri zaman, hiçbir Mümin erkek ve hiçbir Mümin kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Her kim, Allah'a ve Rasûlüne karşı gelirse apaçık bir sapıklığa düşmüş olur.) [Ahzâp Suresi: 36. Ayet]

Üçüncü Ders:

Ramazan ayı bize, Yüce Allah yolunda dilimizi, uzuvlarımızı ve arzularımızı dizginleyerek Allah'tan korkmayı öğretti. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

(Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılınmıştır.) [Bakara Suresi: 183. Ayet]

Ebû Hureyre -radıyallahu anh-'dan rivayet edildiğine göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: الصَّوْمُ لِي، وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكْلَهُ وَشُرْبَهُ مِنْ أَجْلِي، وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ»

«Allah Teâlâ, oruç benim içindir, mükâfatını da ben veririm. Oruçlu, şehvetini ve yemesini benim için bırakır. Oruç kalkandır.» (Buhârî: 7492, Müslim: 1151 rivayet etmiştir.)

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ، فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ»
«Kim yalan söylemeyi, yalanla iş görmeyi ve cehaleti terk etmezse, Allah'ın onun yemesini ve içmesini bırakmasına (oruç tutmasına) ihtiyacı yoktur.» (Buhârî: 1903 rivayet etmiştir.)

Dördüncü Ders:

Ramazan ayı bize ibadeti ve ibadetin lezzetini öğretti. Ramazan ayından sonra da namaza, oruca ve Kur'an okumaya devam edelim.

Oruç hakkında Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında oruç tutarsa, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 38, Müslim: 760 rivayet etmiştir.)

Teravih namazının fazileti hakkında da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ»

«Kim iman ederek ve mükâfatını da (Allah'tan) bekleyerek Ramazan ayında gece namazı kılarsa, o kimsenin geçmiş günahları bağışlanır.» (Buhârî: 37, Müslim: 759 rivayet etmiştir.)

Kur'an okumada Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-

«أَجُودُ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيْلُ، وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ، فَيَذَارِيهِ أَفْزَأَ الْقُرْآنِ»

«En cömert olduğu anlar da Ramazanda Cebrâîl'in, kendisi ile bulunduğu zamanlardı. Cebrâîl aleyhisselâm, Ramazanın her gecesinde Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ile buluşur, (karşılıklı) Kur'an okurlardı.» (Buhârî: 6, Müslim: 2308 rivayet etmiştir.)

Kul, Ramazan ayındaki gibi olmasa bile oruç tutmak, namaz kılmak, Kur'an okumak gibi ibadetlere devam eder.

Beşinci Ders:

Ramazan ayı bize Allah korkusunu ve ihsan makamını öğretti. İhsan, Allah'a sanki O'nu görüyormuşuz gibi ibadet etmemizdir. Eğer biz O'nu görmüyorsak bile O bizi görüyordur. Çünkü oruçlu kişi, kendisini Allah Teâlâ'ya karşı takvalı olmaya alıştıırır. Böylece nefsinin arzu ettiğı şeyleri, yapmaya gücü yettiğı halde terk eder. Çünkü Allah'ın kendisinin yaptıklarından haberdar olduğunu bilir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

(Her nerede iseniz, O (ilmi ile) sizinle beraberdir. Allah, yaptığınız her şeyi görendir.)

[Hadîd Suresi: 4. Ayet]

Altıncı Ders:

Ramazan ayı bize dinimizin kolaylık dini olduğunu öğretti. Allah, hiç kimseye gücünün yettiğinden fazlasını yüklemeyiz. Oruç tutabilen orucunu tutar; tutamayan ise orucunu bozar, sonra uygun olduğunda kaza eder ya da durumuna göre fidye verir. Bu, kişinin haline göre belirlenir. Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

(فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)

(Sizden kim o aya erişirse oruç tutsun. Hasta olan veya seferde bulunan, tutamadığı günler sayısınca başka günlerde tutsun. Allah; sizin için kolaylık ister, zorluk istemez. Sayıyı tamamlamanızı ve size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Allah'ı tekbir etmenizi ister. Umulur ki şükredersiniz.) [Bakara Suresi: 185. Ayet]

Yedinci Ders:

Ramazan ayı bize sadaka vermeyi, yoksullara ve ihtiyaç sahiplerine şefkatle yaklaşmayı ve onların halini anlamayı öğretti. Peygamber Efendimiz - sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan ayında çok daha cömert davranırdı. (Buhârî: 6, Müslim: 2308 rivayet etmiştir.)

Zira bir kul açlık acısını tattığında, bu onu fakirlere yardım etmeye mecbur kılar ve bu da takvanın özelliklerindendir.

Sekizinci Ders:

Ramazan ayı bize Yüce Allah'ın bağışlamasının, merhametinin ve lütfunun genişliğini öğretti. Bu ay, merhamet, bağışlama ve Cehennem ateşinden kurtuluşla dolu bir aydır. Bin aydan daha hayırlı

olan Kadir Gecesi'ni içinde barındırır. Yani seksen yıl dört aydan fazla bir zaman dilimini kapsar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۚ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۚ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ ۚ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾

(Kadir Gecesi'nin ne olduğunu sen ne bileceksin? 2

Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır. 3

Melekler ve Ruh (Cebrâîl) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için iner dururlar.

4

O fecrin doğuşuna kadar bir esenliktir.)
[Kadir Suresi: 2-5. Ayetler]

Derslerin Sonuç Bölümü:

Ramazan'dan sonra ne olacak?! Yüce Allah, Ramazan'ın Rabbi ve tüm ayların, günlerin Rabbidir. Öyleyse kul, şartlar ve zamanlar ne olursa olsun tek bir esasa bağlı kalmalıdır: O da Allah Teâlâ'ya karşı takvalı olmaktır.

Sonuç

Son olarak, faydalı kaynaklara ve başvurulacak eserlerden bahsetmek isterim; oruçla ilgili meseleleri öğrenmek isteyenler bunlara başvurabilir.

Şeyh Abdülaziz b. Baz'ın "Risaletani Mucizetani Fiz-Zekâti Ves-Sıyâmi" adlı kitabı.

Şeyh Muhammed b. Salih Useymin'in "Mecâlisu Şehri Ramazân" adlı kitabı.

"Mecâlisi Şehri Ramazân el-Mubârek" kitabı, ardından: "İthâfu Ehli'l-Îmân Bidurûsi Şehri Ramazân" Şeyh: Salih b. Fevzân el-Fevzân - rahımehullah-'ın kitabı.

Şeyh Sa'd b. Turkî el-Haslân'ın "Ukûd'ül-Cumân Fî Durûsi Şehri Ramazân" adlı kitabı.

Şeyh Muhammed b. Şâmî Şeybe'nin "Durûs Şehri Ramazân" adlı kitabı.

«Allah'ım! Sen affedicisin, cömertsin ve affetmeyi seversin, öyleyse bizi de affet.» Allah'ın salatı ve selamı Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, ailesinin ve tüm ashabının üzerine olsun.

Fihrist

Ramazan Ayı Hakkında Çocuklar İçin Gerekli Olan ve Yetişkinlerin de İhtiyaç Duyacağı Soru ve Cevaplar.....	2
Önsöz	2
Sorular ve Cevaplar.....	4
Ramazan Ayı Nedir?.....	4
Ramazan Ayında Oruç Tutmak Farz Mıdır?.....	5
Oruç Nedir?	6
Ramazan Ayının Faziletleri Nelerdir?	6
Orucun Faziletleri Nelerdir?.....	11
Oruç Tutmanın Hikmeti ve Faydası Nedir?.....	14
Orucu Bozan Şeyler Nelerdir?	16
Orucun Müstehapları Nelerdir?	18
Orucun Mekruhları Nelerdir?	24
Ramazan Ayında Mazeretsiz Orucu Bozmanın Hükümü Nedir?	25
Ramazan Ayında Kimlerin Gündüz Orucunu Bozmaları Mazur Görülebilir Ve Ne Yapmalıdırlar?	25
Farz Orucun Adapları Nelerdir?	28
Oruçlunun Yapması Mubah Olan Şeyler Nelerdir?	29
Ramazan Ayında Teravih Namazının Fazileti Nedir? ..	30
Ramazanın Son On Günü ve Kadir Gecesi'nde Yapılması Tavsiye Edilen Şeyler Nelerdir?.....	31
Kadir Suresi'ni Oku Ve Tefsirini Yap:	33
Fıtır Sadakası (Fitre) Nedir Ve Hükümü Nedir?	36
Fıtır Sadakasının Farz Olmasının Hikmeti Nedir?.....	37
Bayramın Sünnetleri Nelerdir?	38

Şevval Ayında Altı Gün Oruç Tutmanın Fazileti Nedir?	40
Ramazan Bize Ne Öğretti? Ramazandan Sonra Ne Olmalı?	41
Sonuç	47